

Περιεχόμενα

Πρόλογος Επιμελητών	13
Πρόλογος Καθηγήτριας Χρύσας Πουμάκα-Μπακούλα	17

ΜΕΡΟΣ Α: ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Παραμέληση παιδιού: η κυρίαρχη μορφή κακοποίησης	21
<i>Παπαδομαρκάκη Ελένη, Ψυχολόγος (MSc)</i>	

Η σωματική κακοποίηση και η παραμέληση στην κλινική πράξη	44
--	----

Βέρα Λάγγαρη, Ψυχολόγος, MSc, Δρ. Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθανασία Χαροκόπου, Παιδοψυχίατρος

Μάρθα Τσιώνη, Ψυχολόγος

Ευγενία Σουμάκη, Παιδοψυχίατρος, Ψυχαναλύτρια, Δρ. Ιατρικής Σχολής

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Συναισθηματική κακοποίηση: η μετάβαση από το συναισθηματικά αποστερημένο παιδί στον ψυχικά τραυματισμένο ενήλικα	58
---	----

Ιωάννα-Βάνα Παπακίτσου, Ψυχολόγος

Μια περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης κόρης από μητέρα	78
---	----

Θεώνη-Φανή Τριανταφύλλου, Κλινικός Ψυχολόγος, Ψυχιατρική Κλινική 414 ΣΝΕΝ,

Διδάκτωρ Γενικής Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης

Παράγοντες που ευθύνονται για την παρεκκλίνουσα σεξουαλική συμπεριφορά των εφήβων	93
--	----

Μαρία Δερμεντζή, Κοινωνική Λειτουργός, MSc Εγκληματολογίας

Σχολικός εκφοβισμός (bullying): ένα αμφιλεγόμενο φαινόμενο της σχολικής πραγματικότητας	112
--	-----

Μαίρη Χιόνη, Εκπαιδευτικός

Παιδική εργασία 134

Γιώργος Τσουβέλας, *Ψυχολόγος, MSc Σχολικής Ψυχολογίας,
MPH Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας*

Η κακοποίηση στα πλαίσια του ηλεκτρονικού εγκλήματος 171

Θεοδώρα Σπίνου, *Κοινωνική Λειτουργός*
Αικατερίνη Πανάγου, *Κοινωνική Λειτουργός*
Ορέστης Γιωτάκος, *Ψυχίατρος*

ΜΕΡΟΣ Β: ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ**Σχολικός εκφοβισμός: μια ποιοτική έρευνα στο Σχολείο Ειδικής Αγωγής με μαθητές με νοητική καθυστέρηση** 135

Ξανθή Καλογεράκη, *Εκπαιδευτικός, MSc «Κοινωνικός αποκλεισμός, μειονότητες και φύλο», MEd «Σπουδές στην Εκπαίδευση»*

Σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση: η αθέατη όψη της αναπηρίας 212

Γιολάντα Δήμου, *Ειδική Παιδαγωγός, MSc, PhD Ειδικής Παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Αθηνών*

Trafficking ανηλίκων με τη μορφή της εκμετάλλευσης της εργασίας – η εμπειρία από τον δρόμο 238

Έλντα Μαρία Λούκα, *Κοινωνιολόγος, ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων*

Ασυνόδετοι ανήλικοι αιτούντες άσυλο: προστατεύονται ή παραμελούνται από την πολιτεία; 248

Αικατερίνη Καραστέργιου, *Κοινωνική Λειτουργός – Κοινωνιολόγος (MSc), Κοινωνική Υπηρεσία, Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου*

Επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στους πληθυσμούς των αλλοδαπών – η θυματοποίηση των γυναικών και των παιδιών 265

Κωνσταντίνα Σκλάβου, *PhD, Εκπαιδευτικός – Κοινωνική Λειτουργός*

ΜΕΡΟΣ Γ: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- Κακοποίηση παιδιού και εφήβου: οδηγός ανίχνευσης, αντιμετώπισης και πρόληψης 277**
Ορέστης Γιωτάκος, Ψυχίατρος
Άρτεμις Τσίτσικα, Παιδιάτρος
- Παιδική κακοποίηση και αποσυνδεδετικές-διασχιστικές διαταραχές: κλινικά χαρακτηριστικά και θεραπευτικές ιδιαιτερότητες και παρεμβάσεις 291**
Πουλοπούλου Ελένη, Ψυχολόγος MSc «Ειδικευση στην Ψυχική Υγεία»
- Ψυχολογικές επιπτώσεις της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων από γυναίκες δράστες 315**
Χρήστος Τσόπελας, Ψυχίατρος, Επιμελητής Α΄ ΕΣΥ ΨΝΑ
Σπυριδούλα Τσέτσου, Ιατρός
Αθανάσιος Δουζένης, Επικ. Καθηγητής Ψυχιατροδικαστικής, Β΄ Πανεπιστημιακή Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών
- Μη σεξουαλική κακοποίηση και διαταραχές πρόσληψης τροφής 329**
Φραγκίσκος Γονιδάκης, Ψυχίατρος
- Σύνδρομο Munchausen δι' αντιπροσώπου: κίνητρα, διάγνωση, πρόληψη και παρέμβαση 339**
Καρβουντζής Σωτήρης, Ψυχολόγος
Σκάλλτσας Μιχάλης, Ψυχολόγος
- Μορφές κακοποίησης και πορνεία 361**
Πενταράκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΤΕΙ Πάτρας
Σιακαβέλλα Ελένη, Κοινωνική Λειτουργός
Σοφικίτη Ελευθερία, Κοινωνική Λειτουργός, Αμυμώνη

Παιδικό σχέδιο και κακοποίηση 374

Ευαγγελία Ανετσέλη, Νοσηλεύτρια ΠΕ, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ψυχική Υγεία», Τμήμα Νοσηλευτικής, ΕΚΠΑ

Τεχνικές εξέτασης σεξουαλικά κακοποιημένων ανηλίκων: η τεχνική της ζωγραφικής και η χρήση της ανατομικής κούκλας 399

*Ερατώ-Μαρία Ιωαννίδου, Ψυχολόγος
Παναγιώτης Σπανάκης, Ψυχολόγος*

Η μνημονική ανάκληση γεγονότων παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης 422

Ρεγγίνα Γιαννάκη, Ψυχολόγος

Τεχνικές δικανικών συνεντεύξεων με κακοποιημένα παιδιά και ανήλικους μάρτυρες 431

Όλγα Θεμελή, Επίκουρη Καθηγήτρια Εγκληματολογικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΜΕΡΟΣ Δ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ**Ο ρόλος και οι περιορισμοί των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στον τομέα της προστασίας του παιδιού που κακοποιείται 447**

Αθανασία Χαροκόπου, Παιδοψυχίατρος

Βέρα Λάγγαρη, Ψυχολόγος, MSc, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Μάρθα Τσιώνη, Ψυχολόγος

Ευγενία Σουμάκη, Παιδοψυχίατρος, Ψυχαναλύτρια, Δρ. Ιατρικής Σχολής

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ο ρόλος του σχολείου στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού 458

Μαρίνα Ψωμά, Σχολική Ψυχολόγος MSc

Πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού στο σχολείο: προτάσεις εκπαιδευτικών σε ελληνικά σχολεία και διεθνή προγράμματα παρέμβασης	479
<i>Κατερίνα Κωνσταντίνου, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>	
<i>Αναστασία Ψάλτη, Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης</i>	
Πολιτικές και πρακτικές απο-ιδρυματοποίησης ως μέτρα πρόληψης της κακοποίησης	496
<i>Σταύρος Παρλάρης, Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Εδιμβούργου</i>	
Κριτήρια αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων παρέμβασης σε βίαιους άνδρες για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια της ποινικής διαδικασίας	511
<i>Βασίλειος Ν. Θεοδώρου, Ψυχολόγος, Ψυχοθεραπευτής Συμπεριφοράς</i>	
Αποκαταστατική δικαιοσύνη και ενδοοικογενειακή βία: μια «απαγορευμένη σχέση;»	528
<i>Σοφία Γιοβάνογλου, Διδάκτωρ Νομικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>	
Μέτρα εναλλακτικής δικαιοσύνης σε παιδόφιλους δράστες	546
<i>Μαρία Τσιλιγάκου, Νομικός, Διδάκτωρ Εγκληματολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο</i>	